

Våld i nära relationer inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Genomförande](#)
[Ledning och styrning](#)
[Utbildning/fortbildning](#)
[Vårdgivarwebben](#)

[Avgränsning](#)
[Uppföljning](#)
[Relaterade länkar på externa webbsidor](#)
[Relaterade interna länkar och stödmaterial](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Att skapa en regional tillämpning av Socialstyrelsens allmänna råd om våld i nära relationer inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck [SOSFS 2014:4](#), Socialstyrelsens [Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso-och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer](#) samt vägledning [Att vilja se, vilja veta och att våga fråga](#). I Socialstyrelsens publikationer *Vänd dem inte ryggen* och *Ett liv utan våld och förtryck* finns ytterligare tillämpningar för det kliniska arbetet avseende våld som kan relateras till heder.

Bakgrund

Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem¹. Att ha erfarenheter av psykiskt, fysiskt och sexuellt våld från närstående har tydliga samband med psykisk och fysisk ohälsa. Hedersrelaterat våld och förtryck, som är en del av området våld i nära relationer, innefattas av regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Specifikt för hedersrelaterat våld är könsstympning samt barn- och tvångsäktenskap.

Hälso- och sjukvården är tillsammans med socialtjänsten de samhällsinstanser som flest våldsutsatta kommer i kontakt med och som därför har särskilt goda förutsättningar att göra skillnad för människor som lever med våld². Att vid vårdkontakter ställa rutinemässiga frågor om våld i nära relationer kan identifiera barn och vuxna, oavsett könsidentitet, som bevittnat/upplevt våld under sin uppväxt, varit utsatta för våld av närstående, själv utsatt närstående för våld samt om våldet som uppges kan relateras till heder.

Genom att hälso- och sjukvården samverkar med socialtjänsten kan vuxna och barn som lever med våld från närstående erbjudas skydd, stöd och behandling³. De som uppger att de utsatt närstående kan få hjälp och stöd att bryta sitt destruktiva beteende⁴.

¹ [Våld i nära relationer - en folkhälsofråga. Förslag för ett effektivare arbete. Sammanfattning av SOU 2014:49. Nationella samordnaren mot våld i nära relationer. Regeringskansliet.](#)

² www.regeringen.se - Förstärkning av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

³ [Socialtjänstlagen 2001:453 5 kap. § 11](#)

⁴ [SOSFS 2014:4, Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso-och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer](#)

Genomförande

Vårdgivare ska alltid ställa frågor om våld när ett barn eller en vuxen vårdtagare visar symtom eller tecken som väcker misstanke om att hen utsatts för våld eller andra övergrepp⁵. Varje hälso- och sjukvårdsverksamhet ska enligt denna rutin dessutom aktivt ta ställning till och ta fram en lokal tillämpning avseende att ställa rutinmässiga frågor om våld i nära relationer. Tillämpningen ska innehålla:

- Vilka professioner som ska ställa rutinmässiga frågor om våld i nära relationer
- Vilka vårdtagare som ska tillfrågas, det vill säga de som har en form av ohälsa som har tydliga samband med erfarenheter av våld i nära relationer
- När dessa vårdtagare ska tillfrågas

I mötet med vårdtagaren

Medarbetare inom respektive verksamheten ska

- anmäla varje gång det finns oro för barn under 18 år som riskerar att fara illa. Se Region Hallands rutin [Orosanmälan till socialtjänst - barn](#) samt Region Hallands blankett [Orosanmälan till socialtjänsten - barn](#)
- erbjuda vårdtagaren information om våld i nära relationer. Se Stödmanual - Samtal inför att ställa frågor om våld i nära relationer på Vårdgivarwebben,
- beroende på vårdtagarens behov av hälso- och sjukvård erbjuda insatser genom den egna verksamheten eller genom andra hälso- och sjukvårdsverksamheter. Se Stödmanual - Åtgärder när du ställt frågor om våld i nära relationer på Vårdgivarwebben,
- Samverka med socialtjänsten som har ansvar för att ge stöd och hjälp till våldsutsatta barn och vuxna,
- **Dokumentera i journal under sökordet "Våld i nära relation"** vilket är dolt för åtkomst via 1177. Dokumentationen ska följa Dokumentationsstruktur i [VAS – Våld i nära relation inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck](#),
- **Följ rutiner för spårsäkring vid misstanke om sexuella övergrepp**
Akutmottagningarna i Halmstad och Varberg - [Provtagningsats efter sexualbrott](#)
Barn- och ungdomskliniken Hallands sjukhus - [Sexuella övergrepp och barnmisshandel](#)
Kvinnokliniken, Hallands sjukhus - [Sexuellt övergrepp - omhändertagande av utsatta kvinnor](#)
Ungdomsmottagningarna Halland - [Sexuellt övergrepp](#)
Vårdcentralerna Halland - [Läkarundersökning av misstänkt sexualbrottsling](#)
- **Hörsamma allmän vittnesplikt**, Se Region Hallands rutin om [Medarbetarstöd gällande rättsprocess](#),

Vårdgivaren ska

- **tillsammans med kommunen upprätta en [SIP - Samordnad individuell plan](#)** när en enskild har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten
- **lämna ut journal** till vårdtagare som begär det. Beakta att sökord kring våld inte ska vara med i journalutskriften.
[1177 Utlämnande av journalkopia från 1177 VPT Halland](#)
[Journalutlämnande Region Halland](#)
- **beakta följande rutiner** vid kontakt med vårdtagare som har erfarenheter av våld:

⁵ [SOSFS 2014:4](#)

[Skyddade personuppgifter](#)

[Journal - Försegling och vårdnadshavares tillgång till barns journal via nätet](#)

[Journal - spärra/tillfälligt häva/ta bort spärr](#)

[Spärr i journal - Obstetrix - KK HS](#)

- lämna ut uppgifter till polisen enligt [Sekretess polisen vid utlämnade av uppgift](#)

Ledning och styrning

Denna rutin ska tas i beaktande inför beslut, planering, genomförande, uppföljning och verksamhetsutveckling kring hälso- och sjukvårdens verksamheter avseende arbetet med våld i nära relationer.

Närmaste chef ansvarar för att medarbetare har

- kunskap kring våld i nära relationer samt förståelse för varför hälso- och sjukvården behöver uppmärksamma vårdtagare med erfarenheter av sådant våld
- kunskap kring hedersrelaterat våld och förtryck samt förståelse för varför hälso- och sjukvården behöver ställa följdfrågor vid våldserfarenhet, i syfte att uppmärksamma våld som kan relateras till heder
- kännedom om denna rutin *Våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck* med tillhörande material på Vårdgivarwebben samt manualen kring dokumentation [VAS – Våld i nära relation inkluderat hedersrelaterat våld och förtryck](#)

Region Hallands chefer ska ha kännedom om hur de kan uppmärksamma och stödja medarbetare som har erfarenhet av våld i nära relationer [Våld i nära relation – stöd för dig som chef](#).

Utbildning/fortbildning

För att säkerställa att personalen har den nödvändiga kunskapen inom detta område kan alla medarbetare genomföra utbildningen om våld i nära relationer och om hedersrelaterat våld och förtryck som finns på Kompetensportalen.

Vårdgivarwebben

Samlad information och stöd för att utifrån denna rutin kunna arbeta med våld i nära relationer i Region Halland finns på [Vårdgivarwebben](#). Materialet innefattar bland annat stöd till arbetet med att ställa rutinmässiga frågor om våld i nära relationer, förslag på innehåll i lokal tillämpning och det kan användas inom alla hälso- och sjukvårdsverksamheter oavsett inriktning.

Avgränsning

Stödmanualerna på Vårdgivarwebben kan användas från ca 13 års ålder när samtalet och innehållet anpassas till barnets ålder och mognad. Hälso- och sjukvårdsverksamhet som vänder sig till barn upp till 13 års ålder ska använda befintliga rutiner vid arbetet med barns utsatthet för våld.

Uppföljning

Genom att medarbetare, som enligt verksamhetens lokala tillämpning ska ställa rutinmässiga frågor om våld, följer dokumentationsstrukturen med det dolda sökordet "Våld i nära relation" kan verksamheten följa upp arbetet med våld i nära relationer. Det går att följa bakåt i tiden även om sökordet tidigare var "Våldsutsatthet".

Relaterade länkar på externa webbsidor

[Socialtjänstlagen 2001:453](#)

[Socialstyrelsen: Vänd dem inte ryggen](#)

[Socialstyrelsen: Ett liv utan våld och förtryck](#)

[Nationellt Centrum för Kvinnofrid](#)

[Om könsstympning på 1177.se](#)

[Om barn- och tvångsäktenskap](#)

[UMO.se](#)

[Våld från vuxna i familjen](#)

[Hedersrelaterat våld och förtryck](#)

[Youmo.se](#)

[Barn som far illa eller riskerar att fara illa](#)

[Anmäla oro för barn - stöd för anmälningsskyldiga och andra anmälare.](#)

Relaterade interna länkar och stödmaterial

[Vårdgivarwebben](#)

[VAS – Våld i nära relationer](#)

Uppdaterat från föregående version

211215 Redaktionella ändringar, förtydligande av målgrupp

Föregående uppdateringar

Uppdaterat länk [VAS – Våld i nära relationer](#)

Bytt text på hänvisning till VAS-manualen